

Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej. Co powinniśmy o niej wiedzieć?

Od 2004 roku 2 maja obchodzony jest Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej. Przedstawiamy garść informacji o tym, jak powinny być eksponowane barwy narodowe. Pochodzą one z książki „Orzeł biały. Znak państwa i narodu” autorstwa Alfreda Znamierowskiego, która ukazała się staraniem Wydawnictwa Bajka.

Od końca XIII wieku do połowy wieku XVI głównym znakiem państwa polskiego była czerwona chorągiew z Orłem Białym. Po utworzeniu unii polsko-litewskiej w 1569 roku na chorągwiach – białych lub o pasach białych i czerwonych – malowano lub wyszywano herb Rzeczypospolitej Obojga Narodów, w którym Orzeł Biały sąsiadował z litewską Pogonią. Barwy tego herbu, to jest kolor biały i czerwony, zostały oficjalnie ustanowione polskim barwami narodowymi na mocy uchwały sejmowej z dnia 7 lutego 1831 roku, określającej barwy polskiej kokardy narodowej. Biało-czerwone chorągiewki po raz pierwszy nieśli demonstranci, którzy 25 lutego 1861 roku upamiętniali w Warszawie 30. rocznicę bitwy o Olszynkę Grochowską. Natomiast flagi biało-czerwone pojawiły się masowo dopiero 3 maja 1916 roku podczas demonstracji z okazji 125. rocznicy uchwalenia Konstytucji. Po odzyskaniu niepodległości na mocy ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 roku ustanowiono dwie polskie flagi: biało-czerwoną oraz biało-czerwoną z herbem Orzeł Biały pośrodku białego płata. Ustalono też, że flagi te mają mieć proporcje szerokości do długości płata 5:8. Zasadnicze wzory tych weksyliów nie zmieniły się do dziś.

Flaga państwowa a barwy narodowe

Polska flaga ma dwa pasy poziome równej szerokości, biały u góry, czerwony u dołu. Jej ustawowe proporcje to 5:8. I właśnie to różni flagę od barw, które mogą mieć proporcje dowolne. Trzeba wiedzieć, że nieprawidłowe są wzory flagi z napisem POLSKA, z herbem pośrodku obu pasów, a także z herbem i napisem pod nim.

Jeśli chcemy uczcić święto narodowe, przypinając sobie kokardę narodową, pamiętajmy, że ona także ma tylko jeden prawidłowy wzór: w sercu naszej kokardy zawsze musi być kolor biały, a na zewnątrz czerwony. Bardziej ozdobną formą polskiej kokardy narodowej jest kokarda czerwona z umieszczonym na niej wizerunkiem Orła Białego. Może to być orzeł będący obecnym godłem herbu polskiego lub jeden z orłów historycznych. Kokardy narodowej nie wolno nazywać „kotylionem”!

Jak flagę eksponować?

Flaga państwowa jest pod ochroną prawną. Za jej znieważanie, niszczenie, uszkodzenie lub usuwanie grozi kara włącznie z pozbawieniem wolności. Jako jednemu z naszych symboli narodowych należy jej się szczególny szacunek. Warto zatem pamiętać, że:

- . Na fladze państwowej nie wolno umieszczać żadnych napisów ani rysunków;

- Jeśli chcemy flagę wywiesić, musi być czysta i mieć czytelne barwy, nie może być pomięta lub postrzępiona;
- Nie powinno się flagi podnosić ani wywieszać w dni deszczowe, podczas zamieci śnieżnej i przy bardzo silnym wietrze;
- Flaga nie może dotykać podłogi, ziemi, bruku lub wody;
- Na zewnątrz eksponuje się flagę tylko za dnia, po zmroku musi być dobrze oświetlona;
- Nie wolno umieszczać na maszcie więcej niż jedną flagę;
- Szerokość flagi na maszcie stojącym nie może być mniejsza niż $\frac{1}{6}$ wysokości masztu lub większa niż $\frac{1}{4}$ wysokości masztu;
- Szerokość flagi na maszcie skośnym, umocowanym do ściany lub słup, nie może być mniejsza niż $\frac{1}{6}$ długości masztu lub większa niż $\frac{1}{2}$ długości masztu;
- Prawidłowa komenda to „Podnieść flagę!” (nigdy „Wciągnąć flagę!”);
- Flagę należy podnosić energicznie, a opuszczać powoli;

- Po ściągnięciu flagi zawsze należy ją złożyć;
- Podczas żałoby narodowej flagę opuszcza się do połowy masztu lub wywiesza z kirem;
- Na fladze nie kładzie się wieńców ani kwiatów;
- Podczas odsłaniania pomnika flaga nie może służyć jako zasłona;
- Flaga zawieszona pionowo ma pas biały zawsze z lewej strony dla patrzącego na nią (ta sama zasada dotyczy także barw narodowych – pas biały zawsze Z LEWEJ strony!);
- Nie wolno używać flagi jako opakowania;
- Polska flaga ma zawsze pierwszeństwo przed innymi flagami;
- Jeśli umieszcza się polską flagę skrzyżowaną z inną flagą, flaga państwowa musi być z lewej strony, a jej drzewce krzyżować się nad drzewcem innej flagi;
- Jedynym godnym sposobem zniszczenia zużytej flagi jest jej niepubliczne spalenie.

Opracowała Katarzyna Szantyr-Królikowska

Na podstawie książki Alfreda Znamierowskiego „Orzeł Biały. Znak państwa i narodu” wydanej przez Wydawnictwo Bajka